

לקח מהפרשה,

'ולקח הוא ושכנו הקרוב אל ביתו' (יב' ד')

"מעשה שהיה עם זייפני שטרות שהציעו לאדם אחד לקנות שטרות מזויפים בשווי 100,000 דולר, תמורת 30,000 דולר אמיתיים בלבד. כדי שיסכים לעסקה, הציעו לו לקחת כמה שטרות לבנק ולהיווכח בעצמו שלא יגלו שהם מזויפים. הוא הסכים ועשה את הבדיקה שהוכיחה שאכן הזיוף לא מתגלה גם בבנק. האיש שלשל לידהם 30,000 דולרים אמיתיים וקבל מהם את המזוודה עם 100,000 שטרות מזויפים, ויצא לדרכו שמח וטוב לב.

והנה אך יצא את פתח הבית בו התבצעה העסקה, דלקו אחריו שוטרים, ובקשו ממנו לפתוח את המזוודה. מיד כשראו את הדולרים האשימו אותו בהחזקת דולרים מזויפים, והובילו אותו לחדר חקירות, כמובן אחרי שהחרימו את המזוודה עם הדולרים המזויפים...
לאחר מכן התברר שגם השוטרים היו מזויפים... היו אלה הזייפנים עצמם שביקשו ליהנות בכפלים, ולאחר שקבלו את הכסף שלא מזויף לידהם, התחפשו לשוטרים וגזלו מהאיש גם את השטרות המזויפים.

הסיפור הגיע לאחד מאישי המוסר המפורסמים, שאמר שיש לו שאלה גדולה על אותו איש. הרי הוא עשה ניסיונות בבנק ונוכח לדעת שאכן אף אחד אינו מזהה את הזיוף שבשטרות. ואם כן כאשר השוטרים עצרוהו בטענה שהכסף מזויף, מדוע לא הכחיש את הדברים באופן נמרץ, ולא אמר לשוטרים בביטחון שמדובר בכסף אמיתי?

והתשובה שהשיב על כך צריכה ללמד אותנו פרק בהלכות הנפש של האדם. מאחר שאותו אדם שמע מהזייפנים כמה וכמה פעמים שהכסף מזויף, לא יכול היה אחר כך להוציא מפיו באופן נמרץ את ההכחשה לפני השוטרים, כי כדי להכחיש את האשמה בצורה שגם השוטרים ישתכנעו בזה, צריך להגיע למצב שגם אתה תהיה משוכנע בכך. ומכיוון שהאיש ידע שהכסף מזויף, לא היה בכוחו לעשות זאת. למדנו מכאן עד כמה מושפע האדם מהדעות וההשקפות המוטבעות בו, עד כדי כך שגם כאשר מדובר בעניין העלול לסכן את כל עתידו, וצריך היה רק להוציא מפיו את ההכחשה הנ"ל, אבל פיו היה כמו נעול על מסגר וברית, יען וביען ידע בעצמו שהכסף מזויף. עכשיו נעשה חשבון עד כמה אנחנו עלולים להיות מושפעים מהמראות הלא טובים המתגלים לנגד עינינו ומן הדעות הכפרניות וההשקפות הפסולות הנשמעות לאוזננו, ונבין שצריך להתרחק מכל זה כמטחוו קשת...
(עפ"י עלינו לשבח)

פינת ההלכה

הלכות ומנהגים לברית מילה

שלום זכר:

- א: ליל שבת שלפני הברית נקרא 'שלום זכר'.
- ב: מנהג האשכנזים להזמין ידידים וחברים לבית היולדת, לומר דברי תורה ולהתכבד.
- ג: נוהגים לכבד את המוזמנים בין היתר באכילת חומוס מבושל.

ברית יצחק:

- א: ספרדים לא נוהגים לעשות 'שלום זכר', אבל נוהגים לעשות לימוד בליל הברית הנקרא "ברית יצחק".
- ב: נוהגים להביא הביתה בליל הברית עשרה אנשים לקרא את סדר הלימוד לברית יצחק, מכבדים אותם בעוגות ושתייה. נוהגים לשיר ולשמות, ויש נוהגים להדליק נרות.
- ג: יש נוהגים לעשות סעודה עם לחם בליל הברית, סעודה זו אינה סעודת מצווה, ואסור לאכול בה בשר בימי בין המצרים (כל אחד לפי מנהגו).
- ד: רצוי להביא תלמידי חכמים לברית יצחק כדי שיאמרו ליד התינוק דברי תורה.
- ה: יש נוהגים ללמוד תורה כל הלילה ליד התינוק. (שובע שמחות חלק ב עמוד ה)
- ו: כשיש עשרה גדולים כדאי שהיולדת תברך הגומל. אם לא ברכה בברית יצחק תברך בברית.
- ז: במקרה שחייבים לדחות את הברית מפני שהתינוק חולה, יש לקיים את הלימוד בליל הברית, ולא בליל השמיני ללידה.
- ח: ואם חלה המילה בשבת, יש מקדימים את הלימוד לליל שישי, וטוב יותר שגם בליל שבת יביא עשרה לביתו שיקראו את סדר התיקון.

(ילקו"י שובע שמחות ב עמוד יא)

חכמת חיים: כמה נפלא העולם הזה למי שלא טובע בתוכו כמה מר הוא לנהנים מתוכו (מהספר שמחלה"ה) שבת שלום!

"וחגותם אותו חג לה' חוקת עולם תחגהו..."

ה'רואה ביציאת מצרים רק יציאה גופנית מעבדות לחרות, ישאל: שמחה זו מה עושה בזמננו זה. אבל ה'רואה אותה כיציאה רוחנית מטומאה לקדושה, יחוג את החג גם בגלות. וזה פירוש הפסוק: אם יתקיים 'וחגותם אותו חג לה' כלומר החגיגה היא על ההתקרבות לה', אז חוקת עולם תחגהו' (ר' מאיר שמחה מדווינסק)

אין לי חברים / חלק ד'

איך נוכל עוד - אנו ההורים - לסייע לילד שנדחה בחברה?

- א: ננסה למצוא את הגורם לדחייה ונטפל בו.
- ב: נעבוד בשיתוף עם מחנך הכתה ונמצא דרכי פעולה לחזק את המעמד החברתי, אולי ניתן לו תפקיד מפתח בכיתה? (אחראי על...)
- ג: לא נראה לו שאנו לחוצים והיסטריים. (הורה שסבל בילדותו דחייה, עלול לחזור 'אחורה' ולפעול מתוך רגשות יתר, מה שלא תורם לילד לצאת ממצבו הנוכחי.)
- ד: נעודד את הילד להזמין חבר, בעיקר נעודד לקשר אישי עם ילד שניים, ופחות לקשר עם כל הכיתה.
- ה: נרשום את הילד לחוג ייחודי שיגביר לו את הביטחון וייתן לו - בדרכים עקיפות - כלים להתמודדות עם הבעיה.
- ו: נקרא עם הילד סיפורים שעוסקים בבעיה, ונפתח איתו בשיחה על העניין, סדרת הספרים 'ילדים מספרים על עצמם' של חיים ולדר, מומלצת בחום. נקרא סיפור ונשוחח עליו, לא ניתן לילד הרגשה שאנו מטפלים בו, אלא קוראים ומשוחחים להנאה.
- ז: כשהבעיה נובעת מקושי רגשי, יש מקום לשקול קבלת עזרה מקצועית. בהצלחה ושבת שלום, שושנה.

סיפור לשבת

התנכלות וענשה

אנשי ירושלים הביטו בהערצה בדמותו של הגאון רבי מישל גלבשטיין, הסוחר במו-נדיו מכל שמן לציון-קברו של שמעון הצדיק. היתה זו פעלה מיוחדת, שראה בה חשיבות עליונה. הוא עצמו הזמין מתקן, שהרכב מצלוחית זכוכית גדולה, שבתוכה חצובת ברזל ופתיחה עבה במרפזה, וכך יצר גר-תמיד. אחת לכמה ימים היה מביא למקום מכל שמן, שאותו יצק לתוך הצלוחית. הגאון - שהיה מגדולי חסידיו של האדמו"ר היצמח-צדק' מליובאוויטש - עלה לארץ-ישראל, וקבע את מגוריו בירושלים. וראתו וקדשתו קדמו לחקמתו ולגאונותו, ולכן זכה להערצה רבה מצד כל גדולי הישוב. התגורר בדירה שבה התגורר המקבל הנודע רבי שלום שרעבי, דירה שחלונותיה נשקפים אל הר-הבית.

אחד הדברים שהעסיקו אותו מאוד היה שמירת המקומות הקדושים בירושלים ובסביבתה. בין המקומות הללו נמנו גם קברי הסנהדרין וקברו של שמעון הצדיק הסמוך להם. פעבר זמן הקים מקנה-טהרה סמוך לקברם של הסנהדרין, והנהיג שלש פעמים בשבוע תפלה בצבור סמוך לקברו של שמעון הצדיק, כך נמשך הדבר כארבעים שנה. בחדש חשון תרס"ח נסתלק לבית-עולמו. בימי השבעה קבל בנו - רבי מענדל - להוסיף ולהחזיק במפעלו של אביו.

למחרת השבעה התיצב בקבר שמעון הצדיק כשבדו פך שמן. בדחילו ורחימו יצק מן השמן אל הצלוחית שהיתה מרקנת כמעט לגמרי והיטיב את הפתילה. כך היה גם בימים הבאים. ערבי צעיר רועה צאן עקב אחר היהודי המגיע בגפו אל המקום. יום אחד, לאחר שרבי מענדל כבר עזב את המקום, העז הערבי להכניס פנימה כשהגיע רבי מענדל שוב למקום - חשכו עיניו. צלוחית השמן הגדולה היתה מנתצת לרסיסים והשמן שהיה בתוכה נתז לכל עבר. המראה זעזעו עד עמק נפשו. למחרת הביא צלוחית חדשה, ולאחר שסיים את מלאכתו ונר-התמיד שב להאיר, רוח לו מעט. אולם כשהגיע פעבר יומים, נתגלה לעיניו שוב אותו מחזה של הרס וחרבן. עתה היה ברור לו כי יד זדונית עומדת מאחורי מעשה הנבלה. כשיצא מן הקבר, אבל ונפוי-ראש, נתקבל בחוף בברד אבנים. הן השלכו על-ידי קבוצת נערים, שבמרפזם עמד רועה הצאן.

כל עוד נפשו בו הסתלק רבי מענדל מן המקום. בצר לו פנה אל האדמו"ר הירושלמי, רבי דוד מללוב. האדמו"ר יעץ לו כי יעלה על קבר אביו וישטח לפניו את צרתו, ויניח לו לטפל בעצמו במתנבלים למפעלו... חלפו ימים אחדים, רבי דוד סיים לסעד פת-שחרית בביתו. לפתע נשמעו נקישות מהססות על הדלת. אחד התלמידים נגש לפותחה ובפתח עמד ערבי זקן. הוא השתטח מלא קומתו על הארץ והחל למרר בבכי. ביללה ספר, כי בנו הצעיר נפל לבור מים עמק ואין אפשרות להוציאו משם. כבר נסו לשלשל לתוך הבור חבל כדי לחלצו משם, אך בכל פעם שהתקרב הבן אל שפת הבור, התרופפה אחיזתו בחבל והוא שב ונפל אל מעמקי הבור. כעת הוא שוכב שם מעלף למחצה, זב דם ומרסק עצמות. "רק אתה, איש קדוש, תוכל להושיעו", שוע הערבי.

"היכן מתגורר בנך?", שאל רבי דוד אגב קמוט מצח. "לא-הרחק מקברו של שמעון הצדיק", השיב, "רועה צאן תמים וישר הוא".... אור נצת בעיניו של רבי דוד, וטון דבורו נעשה תקיף: "לך אל בנך, שאיננו איש תמים וישר כלל ועקר. אמר לו, שאם הוא מתחייב לא לפגע עוד בקברו של הצדיק שמעון, ואף יעשה כל שביכלתו כדי לשמר על המקום, ינצל, ולא - ירקב בתוך הבור עד עולם"....

כעבר שעות מספר נראתה כבדה מתקרבת אל ביתו של רבי דוד. במרפזה נשא על כפיים רועה הצאן שהתנבל לגר-התמיד, שלא היה יכול לצעד בכוחות עצמו. עתה בא עם כל בני-משפחתו להודות לקדוש היהודי על הצלתו. לאחר שהחלים מפצעיו, נעשה הערבי לשומרו המסור והנאמן של קבר שמעון הצדיק. במיוחד דאג לגר-התמיד, לבל יאנה לשלהבתו כל רע